

Skatteetaten

Skattegapet i Norge og innsatsen mot svart arbeid, økonomisk kriminalitet og arbeidslivskriminalitet

Direktør Øivind Strømme, Skattedirektoratet

Skatteetaten

Hva vet vi om risikoutviklingen?

Skatteetaten

Skattegap i Norge

- Norge beregner ikke skattegap for hele økonomien
- Skatteetaten planlegger å estimere skattegapet for enkelte områder gjennom randomkontroller, oppstart 2017.

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risikoer

- Skjult inntekt og formue i utlandet
- Internprising
- Fritaksmetoden

Tiltak

- CRS/FATCA
- Frivillig retting
- Bruk av Valutaregister for å identifisere utlandsforhold
- BEPS (f eks land-for-land rapportering)
- Nasjonal satsning på Internprising (Riksprosjekt)

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risikoer

- Digitalisering av økonomien
- Nye forretningsmodeller
- Nye betalingsløsninger

Tiltak

- Etablert et spesialistmiljø «Senter for Internettgranskning og Digital Utvikling» som følger med på nye betalingsformer og nye forretningsmodeller

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Utenlandske arbeidstakere og virksomheter på midlertidig arbeidsopphold i Norge

Risikoen

- Risikoen for at etaten ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra denne gruppen

Tiltak

- Lansering av elektronisk veiviser for nye utenlandske arbeidstakere
- Utvikling av en elektronisk løsning for bedre informasjonsutveksling med Utlendingsdirektoratet
- Arbeid med forenkling av beskatning av utenlandske arbeidstakere med begrenset skatteplikt til Norge
- Felles servicesenter med Politiet, Arbeidstilsynet og Utlendingsdirektoratet

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risikoer

- Feilrapportering av inntekter fra spesielt nye finansielle instrumenter

Tiltak

- Øke opplysningsplikten for Finansnæringen
- Få tilgang til Finanstilsynets registre
- Nasjonal satsning på Finansområdet (Riksprosjekt)

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risikoer

- Fiktive og falske identiteter øker i omfang

Tiltak

- Modernisering av Folkeregister med gradert ID
- Skattekontor får ansvar for ID kontroll på D-nummer
- Innføring av Nasjonal ID kort

Skatteetaten

Etterlevelserisikoeer 2017-20

Risiko for tap av skatteproveny ved internasjonale transaksjoner

Risiko for mangelfull skattlegging av aktører på den digitale markedsplassen

Risiko for at vi ikke lykkes med å fastsette og innkreve riktig skatt fra utenlandske skattytere på midlertidig arbeidsopphold

Risiko for manglende etterlevelse på finansområdet

Risiko for at andelen falske og fiktive identiteter i Folkeregisteret øker

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Skatteetaten

Risiko for at omfanget av organisert skatte- og avgiftskriminalitet øker

Arbeidsmarkedskriminalitet er brudd på norske lover om lønns- og arbeidsforhold, trygde-, skatte- og avgiftskriminalitet eller organisert kriminalitet som minimaliserer produksjonskostnadene for varer og tjenester i Norge, og dermed undergraver norske samfunnsstrukturer og virker konkurransevridende.

Skatteetaten

Hvordan møter myndighetene trusselbildet?

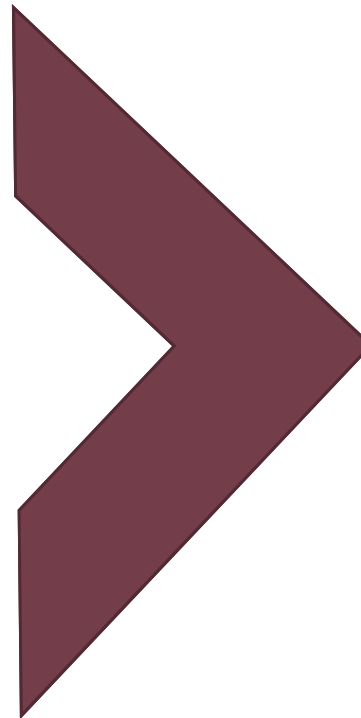
Økte forventninger i skatteetatens styrende dokumenter: Fra unndragelser til kriminalitet

Retorikken og begrepsbruken i styringsbrev og strategier har i de senere årene endret seg:

Fra å omtale økonomisk kriminalitet i stort og skatte- og avgiftsunndragelser som en del av dette

Til i stor grad å anvende Skatte- og avgiftskriminalitet

I tillegg uttrykkes det store forventninger til etatens evne til å forebygge og bekjempe dette

Dette utløser et behov for:

- **Regelverksendringer**
- **Nye arbeidsmetoder**
- **Bruk av andre typer kilder enn de tradisjonelle** (kriminelle rapporterer som oftes ikke korrekt.)
- **Økt tverretatlig samarbeid**
- **Økt analyse- og etterretningskapasitet**
- **Internasjonal samhandling**
- **Bedre virkemidler – bl. annet bevissikring**
- **Strengere sanksjoner**

Skatteetaten

Utvikling og myndighetstiltak

Kriminalitetsutviklingen

- Multikriminelle organiserte nettverk
- Utnyttelse av legale virksomheter
- Skatte og avgiftssystemet utnyttes

Myndighetenes svar

- Regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet
- Samarbeid tverretatlig og med arbeids- og næringslivet
- Teknologi, kunnskaps- og regelverksutvikling

Skatteetaten

Regjeringens strategi og tverretatlig samarbeid

FELLES HANDLINGSPLAN - 2016
MELLOM
ARBEIDSTILSYNET, NAV, POLITIET OG SKATTEETATEN
FOR
STYRKET INNSATS MOT
ARBEIDSMARKEDSKRIMINALITET

Skatteetaten

Hvilke samfunnseffekter skal skatteetaten bidra til å oppnå?

Skattene skal fastsettes riktig og til rett tid

Skatter og andre krav skal betales til rett tid, og innkreves effektivt

Folkeregisteret skal ha høy kvalitet

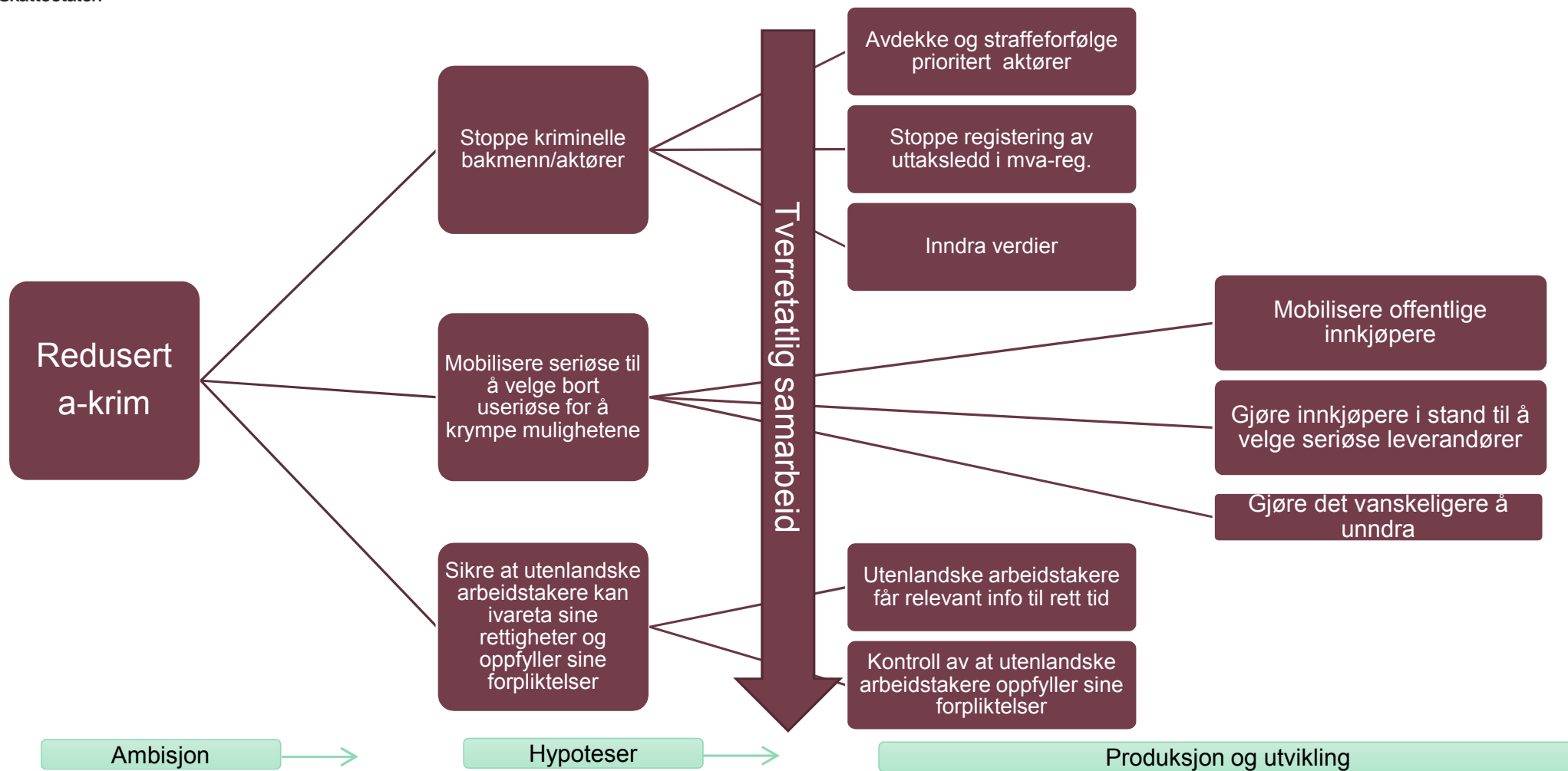
Brukerne skal få god service

- Svekket marked for svart økonomi
- Sikre markedet for seriøse bedrifter – sørge for like konkurransevilkår
- Opprettholde tilliten til skattesystemet
- Sikre finansieringen av velferdssystemet
- Hindre at skatte- og avgiftskriminalitet finansierer annen kriminalitet
- Hindre at skatte- og avgiftsforvaltningen hvitvasker kriminelle penger

Skatteetaten

Skatteetatens strategi for å redusere a-krim

Skatteetaten

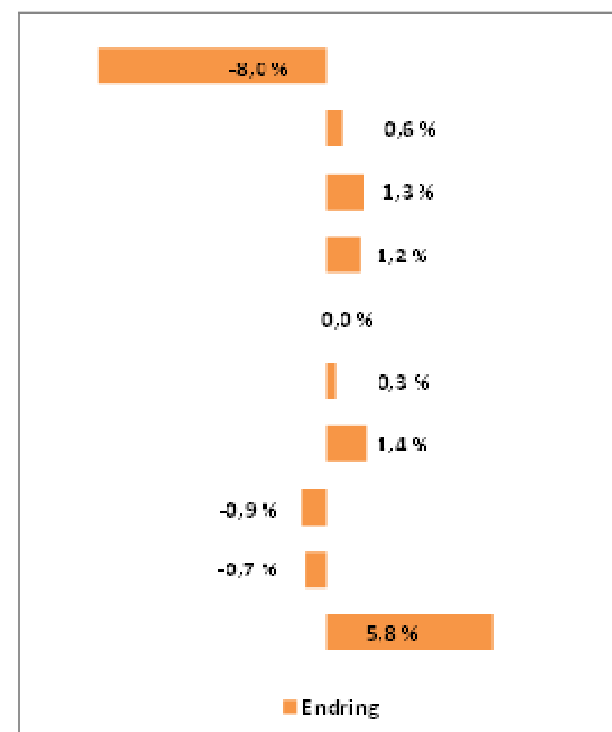
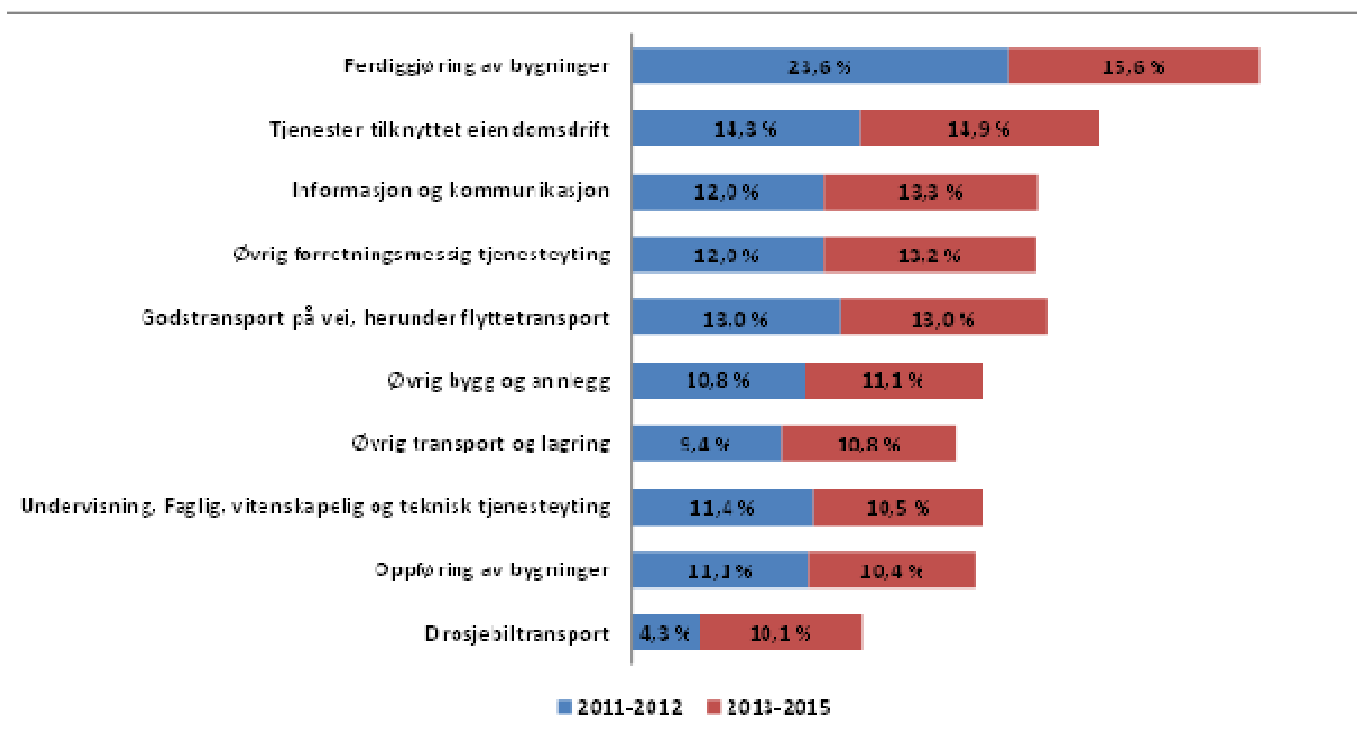
Hva kan vi si om effekter av innsatsen?

Skatteetaten

Omfang og utvikling

De ti bransjene som i snitt hadde størst predikert sannsynlighet for a-krim i periodene 2011-2012 og 2013-2015.

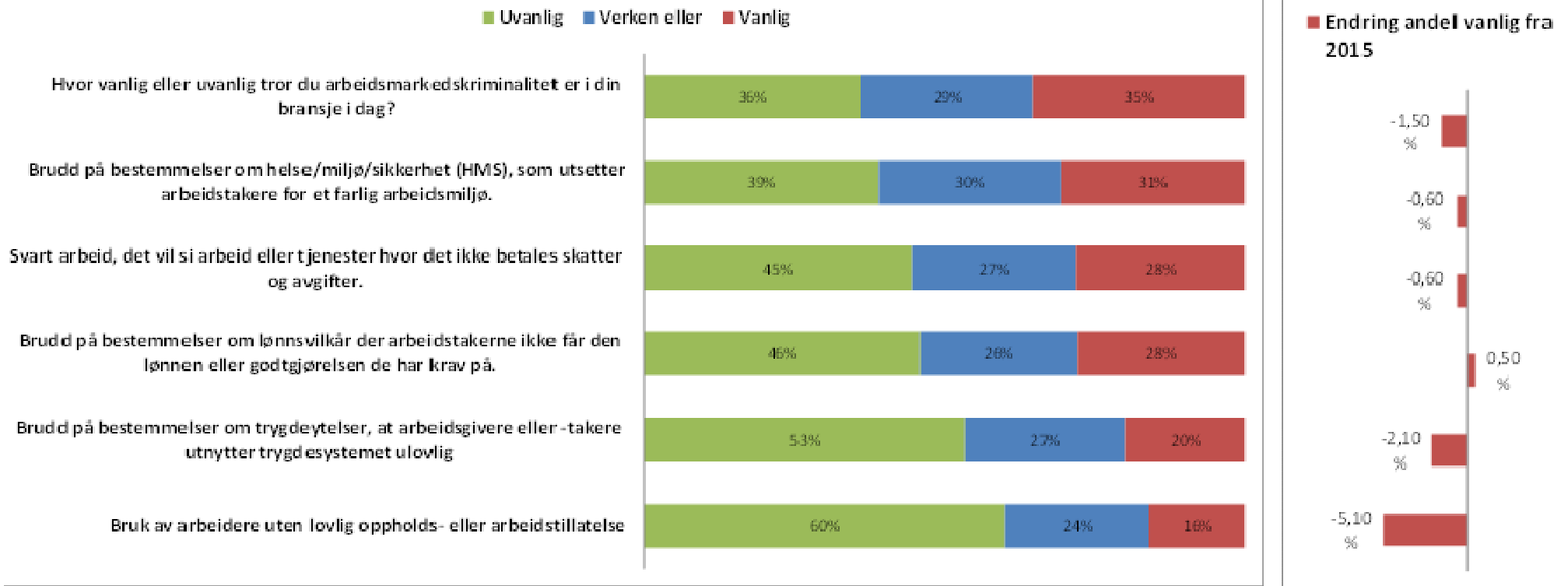
Kilde: «Arbeidslivskriminalitet – kjennetegn, omfang, utvikling: Analyse av kontrolldata», Djupdal, Nordli, Myhrvold-Hanssen mfl, Skatteetaten 2016.

Skatteetaten

Omfang og utvikling i bygg og anlegg/proff

Spørreundersøkelse i bygg- og anleggsbransjen, 2016

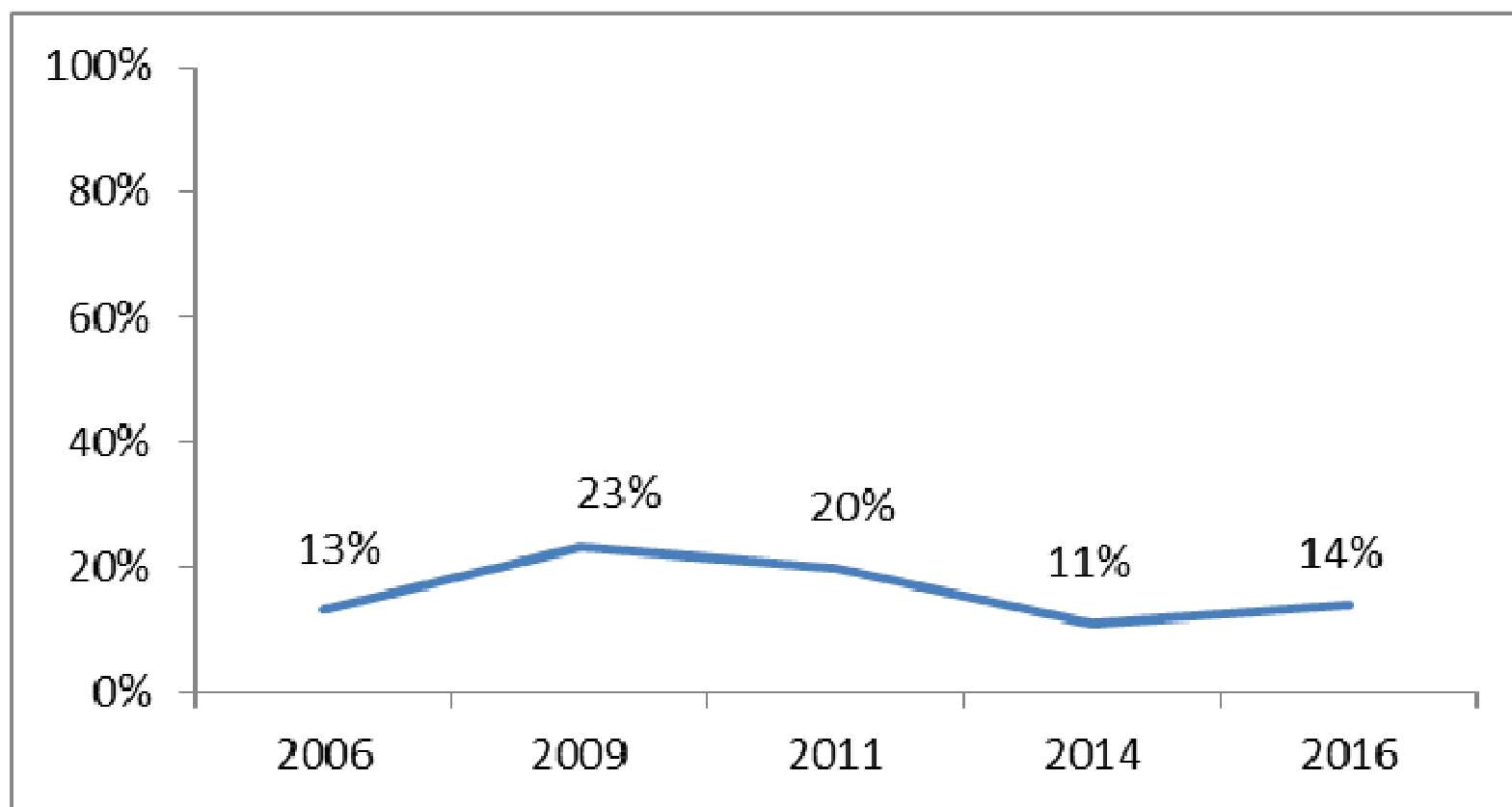

Kilde: Tverretattlig spørreundersøkelse rettet mot BA Proff. Skatteetaten 2016.

Skatteetaten

Andel forbrukere som kjøper svart

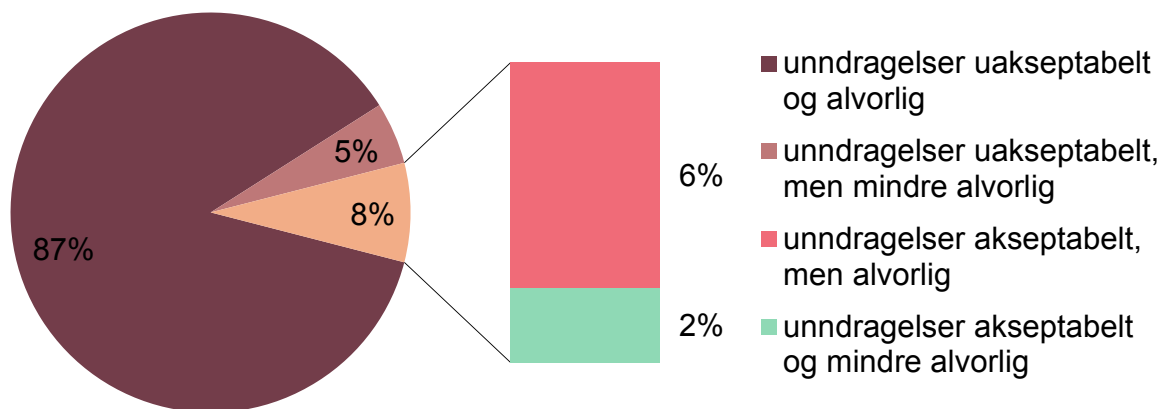

Kilde: Spørreundersøkelse, Samarbeid mot svart økonomi, 2016.

Skatteetaten

Næringslivet: Uakseptabelt og alvorlig å unndra skatter og avgifter

Gode holdningene er utbredt i næringslivet – dette gir et godt grunnlag for at etaten og næringslivet kan samarbeide for å begrense handlingsrommet for de som driver useriøst

Kilde: Spørreundersøkelse om holdninger i Næringslivet, Sero, Skatteetaten 2016.

Skatteetaten

Hva blir viktig fremover for å videreutvikle og sikre en slagkraftig og samordnet tverretattlig innsats mot økonomisk kriminalitet ?

- Felles ambisjon for bekjempelse og forebygging
- Felles ansvar for kunnskapsbygging
 - NTAES
- Felles trykk på regelverksutvikling
- Felles styringsmodell og tydeliggjøre roller og rammer for samarbeidet mot akrim- tverretattlige samlokaliseringer
- Felles ansvar for økt register og ID kvalitet

Skatteetaten

Hva ser Skatteetaten av behov for regelverksutvikling for å kunne levere på samfunnsoppdraget?

- Vi utreder på oppdrag fra Finansdepartementet muligheter for å:
- styrke vår **innformasjonsinnhenting**,
 - herunder en egen hjemmel for bevissikring gjennom ransaking og beslag (med bistand fra politiet)
 - bruk av systematiske observasjoner i det offentlige rom
- styrke vår **deling** av informasjon med andre offentlige etater og med private aktører (åpne næringslivsdata)
- **Sammenstille** informasjon fra egne registre til annet formål enn hva informasjonen opprinnelig var innhentet til

